

advies
aan b&w

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er:	Marjo Janssen Tel.: (0495) 57 54 81	
Portefeuillehouder(s)	: P.P.H. Sterk	Nummer B&W-advies: BW-008804

ONDERWERP

Mantelzorgondersteuning en -waardering

ADVIES

Besluiten tot het voorleggen van het bijgevoegde raadsvoorstel en -besluit aan de raad in de vergadering van 28 oktober 2015.

TOELICHTINGRelatie met vorig voorstel:

Collegevoorstel 2014(BW 6610) mantelzorgondersteuning

Algemeen:

Met de komst van de nieuwe Wmo per 1-1-2015 is de gemeente behalve voor het ondersteunen van mantelzorgers ook verantwoordelijk voor het waarderen van mantelzorgers. De 'Landelijke Regeling Waardering Mantelzorgers' waarbij mantelzorgers onder voorwaarden een jaarlijks geldbedrag ontvingen is met ingang van 2015 vervallen. Vanaf deze datum zijn gemeenten verantwoordelijk voor de waardering van mantelzorgers. Zij zijn echter vrij in het kiezen van de vorm van deze waardering en niet verplicht de jaarlijkse waardering uit te drukken in een individueel geldbedrag.

Mantelzorgondersteuning en mantelzorgwaardering is niet nieuw voor de gemeente Weert. Al in 2006 heeft de gemeente Weert, vooruitlopend op de invoering van de Wmo een nota opgesteld waarin acties ten aanzien van mantelzorg en vrijwillige inzet in de zorg zijn opgenomen. Om de mantelzorgondersteuning lokaal te versterken, heeft de gemeenteraad besloten om de uitvoering hiervan met ingang van 1 januari 2012 onder te brengen bij Punt Welzijn. Ondersteuning en waardering van mantelzorgers maakt daardoor al een aantal jaren deel uit van de reguliere werkzaamheden van Punt Welzijn.

Weert, 17 september 2015 De directeur, 		S		B	W	W	W	W
					HL	FvE	PS	GG
			akkoord					
	Raad van 28 oktober 2015		bespreken					
Behandeling uiterlijk in college van 29 september 2015								

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

Akkoord met advies

29 SEP. 2015

Nummer: 7

De secretaris,
Totaal aantal pagina's: 3
Pagina 1

Argumenten:

Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor de waardering van mantelzorg. Tot deze datum ontvingen mantelzorgers onder strikte voorwaarden van de Rijksoverheid een mantelzorgcompliment van €200,-. Er is een aantal kanttekeningen te plaatsen bij het verstrekken van een geldbedrag per mantelzorgers;

- in tegenstelling tot de 'oude' regeling mantelzorgcompliment, blijft het waarderen van mantelzorgers in de nieuwe Wmo niet voorbehouden aan één mantelzorgers maar geldt in principe voor alle mantelzorgers rondom een zorgvrager, dus ook voor mantelzorgers van buiten de gemeente;
- het verstrekken van een geldelijke waardering in lijn met het 'mantelzorgcompliment' brengt extra uitvoeringskosten (aanvraag, controle betaling) binnen de organisatie met zich mee;
- het beschikbare budget voor mantelzorgwaardering/ondersteuning 2015 en 2016 valt lager uit dan het over 2012,2013 en 2014 uitgekeerde bedrag door de Sociale Verzekeringsbank;
- De kaders waarbinnen iemand in aanmerking komt voor een geldelijke waardering moeten vooraf vastgesteld- en nadien getoetst worden;
- een geldelijke waardering is uit oogpunt van toetsing/controle niet laagdrempelig en regelarm;
- door de toenemende vergrijzing en de groei van het aantal mantelzorgers zal het beroep dat op een geldelijke waardering wordt gedaan, toenemen.

Kanttekeningen:

Omdat de gemeente van de mantelzorgers zelf wilde horen aan welke vorm van waardering zij behoefte hebben is er op 3 juli een rondetafelconferentie georganiseerd; aansluitend daaraan heeft een behoefteonderzoek plaatsgevonden onder 650 mantelzorgers. Daaruit kan geconcludeerd worden dat een individueel geldbedrag beschikbaar stellen onvoldoende soelaas biedt. De gemeente wordt geadviseerd aandacht te hebben voor goede informatie, vervangende opvang en het voortzetten van bestaande ondersteuning en waardering. Daarnaast wordt een werkgroep mantelzorgondersteuning en -waardering ingesteld die dient te bestaan uit een brede vertegenwoordiging van mantelzorgers, belangenbehartigers en professionals. Deze heeft als doel: ophalen van informatie bij de doelgroep, creëren van draagvlak, evalueren van de huidige vormen van ondersteuning en waardering, het ontwikkelen van nieuwe vormen van mantelzorgwaardering en het stimuleren van innovatieve ideeën en initiatieven die ontstaan in de samenleving en die ten goede komen aan mantelzorgers. Het Platform Wmo onderschrijft deze conclusies en kan zich vinden in de voorgestelde beleidslijn.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

n.v.t.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Het berekende beschikbare budget voor mantelzorgondersteuning en -waardering bedraagt voor 2015 €205.600,- (2016 €219.376,-). Bij het voortzetten van het mantelzorgcompliment, waarbij jaarlijks aan elke mantelzorgers een geldbedrag beschikbaar wordt gesteld is genoemd budget niet toereikend, zonder dat daarbij rekening is gehouden met de uitvoeringskosten die een dergelijke waardering met zich meebrengt. Een deel van het budget beschikbaar stellen voor andere vormen van ondersteuning en waardering ligt meer voor de hand, zeker gezien de uitkomsten van de rondetafelconferentie en het behoefteonderzoek onder mantelzorgers.

Begrotingspost:

Grootboeknummer 6700001 Algemene voorzieningen Wmo
 Kostencategorie 6000000 Niet in te delen lasten

Beschikbaar bedrag:

2015: € 914.937

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Inwoners van Weert
- ❖ Raadsleden

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ C-stuk Raad

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Niet van toepassing van 3 juli 2015

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Erwin Zweyppfenning, beleidsadviseur Werk Inkomen en Zorg
Jacco Meijer, financieel beleidsadviseur

Extern:

Francien Clout, senior servicepunt vrijwilligers Punt Welzijn;
Sanne Kuepers, consulent servicepunt vrijwilligers Punt Welzijn.

BIJLAGEN

Openbaar:

Raadsvoorstel en -besluit

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Vergadering van de gemeenteraad van 28 oktober 2015	
Portefeuillehouder	: P.P.H. Sterk
Behandelend ambtenaar	: Marjo Janssen
Doorkiesnummer	: (0495) 57 54 81
Nummer raadsvoorstel: RAD-001169	
Agendapunt: -	

ONDERWERP

Mantelzorgondersteuning en -waardering

VOORSTEL COLLEGE

Besluiten om:

- geen individueel geldbedrag te verstrekken maar de bestaande vormen van ondersteuning en waardering voort te zetten;
- informatie en advies op één plek te verbeteren en beter bekend te maken in samenwerking met Punt Welzijn;
- Punt Welzijn te faciliteren om structureel (zorg)vrijwilligers in te zetten om de mantelzorgers te onlasten;
- Punt Welzijn de mogelijkheden te laten onderzoeken om te komen tot een pool van (zorg)vrijwilligers die in crisissituaties de mantelzorg aan huis kunnen vervangen;
- een werkgroep mantelzorgondersteuning en -waardering in te stellen met als doel: informatie op te halen bij de doelgroep, draagvlak te creëren, de huidige vormen van ondersteuning en waardering te evalueren en innovatieve ideeën en initiatieven uit de samenleving, ten gunste van de mantelzorgers, te stimuleren.

AANLEIDING EN DOELSTELLING

Met de inwerkingtreding van de Wet maatschappelijke ondersteuning per 1 januari 2007 is voor het eerst voor gemeenten de verplichting ontstaan om de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers formeel in hun beleid vast te leggen. Weert had hiervoor twee actieprogramma's ontwikkeld die werden uitgevoerd door Punt Welzijn en die jaarlijks op basis van een voortgangsrapportage werden gemonitord.

In 2014 hebben wij besloten dat deze afzonderlijke rapportages niet meer nodig waren en dat de voortgang gevolgd kan worden via de reguliere rapportagemomenten van Punt Welzijn.

Met de komst van de nieuwe Wmo is de gemeente behalve voor het ondersteunen van mantelzorgers ook verantwoordelijk voor het waarderen van mantelzorgers. De 'Landelijke Regeling Waardering Mantelzorgers' waarbij mantelzorgers onder voorwaarden een jaarlijks geldbedrag (€ 200,-) ontvingen is met ingang van 2015 vervallen. Vanaf deze datum zijn gemeenten verantwoordelijk voor de waardering van mantelzorgers. Gemeenten zijn vrij in het kiezen van de vorm van waardering en zijn niet verplicht de jaarlijkse waardering uit te drukken in een individueel geldbedrag.

PROBLEEMSTELLING

De verantwoordelijkheid voor gemeenten om mantelzorgwaardering met ingang van 2015 vorm te geven is vastgelegd in de Wmo-verordening. Hoewel mantelzorgwaardering (in natura) niet nieuw is dient er wel een besluit te worden genomen over de wijze waarop de waardering verder vorm wordt gegeven. In navolging van het mantelzorgcompliment is het verstrekken van een geldbedrag het meest bekend, maar daarbij is een aantal kanttekeningen te plaatsen, zowel ten aanzien van het beschikbare budget als de behoefte van mantelzorgers aan ondersteuning en waardering.

OPLOSSINGSRICHTINGEN

Leeswijzer: mantelzorgwaardering en mantelzorgondersteuning zijn nauw met elkaar verweven. In de oplossingsrichting die wij voorstaan wordt die verwevenheid zichtbaar. Omwille van een logische opbouw van dit voorstel gaan wij eerst in op mantelzorgwaardering. De concrete aanleiding is immers het vervallen van een landelijke regeling. Vervolgens gaan we in op mantelzorgondersteuning, trekken we conclusies en komen we tot ons voorstel.

In een bijlage bij dit voorstel treft u achtergrondinformatie aan over mantelzorg: wat is het en aantallen mantelzorgers.

1. Mantelzorgwaardering

1.1 Mantelzorgcompliment

Tot januari 2015 was er een landelijke regeling voor het mantelzorgcompliment. Zorgvragers met een langdurige indicatie voor extramurale AWBZ-zorg konden voor hun verzorger een compliment aanvragen. Rond de dag van de Mantelzorg (10 november) ontving de mantelzorgers dan een bedrag van € 200,- van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De mantelzorgers mocht zelf bepalen waar hij het geld aan besteedde.

De regeling kende echter ook beperkingen:

- lang niet alle mantelzorgers werden bereikt;
- alleen mantelzorgers van zorgvragers met een AWBZ indicatie voor langdurige extramurale zorg kwamen in aanmerking voor het bedrag. Terwijl zorgvragers zonder indicatie, geen compliment konden aanvragen;
- de zorgvrager kon maar voor één mantelzorgers een compliment aanvragen, regelmatig is er echter sprake van meerdere mantelzorgers rondom één zorgvrager;
- het geld werd niet altijd gebruikt voor ondersteuning van de mantelzorgers;
- De mantelzorgers had niet zelf de regie, maar was afhankelijk van de aanvraag van de zorgvrager.

1.2 Omvang mantelzorgcompliment

Navraag bij de Sociale Verzekeringsbank, die namens de Rijksoverheid tot 2015 het 'mantelzorgcompliment' uitvoerde, geeft inzicht in aantallen aanvragen (afgerond) en de totaal verstrekte bedragen. Het gaat hierbij om één mantelzorgers per zorgvrager die in aanmerking kwam en voldeed aan de voorwaarden¹.

	<i>Aantal aanvragen in Weert</i>	<i>Totaal verstrekt bedrag (per mantelzorgers € 200,-)</i>
2012	1100	€ 234.600,-
2013	1300	€ 255.200,-
2014	1400	€ 280.000,-

Er is een aantal kanttekeningen te plaatsen bij het verstrekken van een geldbedrag per mantelzorgers:

- in tegenstelling tot de 'oude' regeling mantelzorgcompliment, blijft het waarderen van mantelzorgers in de nieuwe Wmo niet voorbehouden aan één mantelzorgers maar geldt in principe voor alle mantelzorgers rondom een zorgvrager, dus ook voor mantelzorgers van buiten de gemeente;
- het verstrekken van een geldelijke waardering in lijn met 'mantelzorgcompliment' brengt extra uitvoeringskosten (aanvraag, controle, betaling) binnen de organisatie met zich mee;
- het beschikbare budget voor mantelzorgwaardering/ondersteuning 2015 (€ 205.600,-) valt lager uit dan het over 2012, 2013 en 2014 uitgekeerde bedrag door de Sociale Verzekeringsbank
- De kaders waarbinnen iemand in aanmerking komt voor een geldelijke waardering moeten vooraf vastgesteld- en nadien getoetst worden

¹ een indicatie afgegeven door het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg) of Bureau Jeugdzorg; een indicatie die voor minimaal 53 weken (371 dagen) is afgegeven; de indicatie tussen 1 augustus 2009 en 31 december 2014 is afgegeven

- een geldelijke waardering is uit oogpunt van toetsing/controle niet laagdrempelig en regelarm;
- door de toenemende vergrijzing en de groei van het aantal mantelzorgers zal het beroep dat op een geldelijke waardering wordt gedaan, toenemen;
- een geldbedrag biedt voor de groep die overbelast dreigt te raken of dat al is, geen soelaas;
- zij zijn meer gebaat bij een structurele ontlasting van de zorgtaken, zodat ze de zorg op langere termijn kunnen blijven volhouden.

1.3 Vormen van waardering

Waardering kun je op verschillende manieren vormgeven. Bijvoorbeeld in geld, in natura, met een tegoedbon of waardebon, door goede ondersteuning of een mix daarvan. In onderstaande opsomming is een aantal waarderingvormen weergegeven:

<p>Financiële tegemoetkoming:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een geldbedrag als tegemoetkoming in de kosten die mantelzorgers hebben; • een vastgesteld bedrag zoals het mantelzorgcompliment of een deel daarvan; • een geldbedrag voor initiatieven uit de samenleving die ten goede komen aan mantelzorgers (bijv. het mantelzorgconcert).
<p>Materiële hulp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bijvoorbeeld een woningaanpassing waardoor de mantelzorger de verzorgende taken makkelijker kan uitvoeren en langer kan volhouden; • een parkeervergunning; • een kortingspas winkels.
<p>In natura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een jaarlijks evenement; • dag van de Mantelzorg; • mantelzorgconcert; • bos bloemen/plant; • mantelzorgkoffer met informatie over aanbod voor mantelzorgers; • workshops/ontmoetingsbijeenkomsten.

1.4 Mantelzorgwaardering: wat doen we al in Weert?

Naast de diverse vormen van ondersteuning organiseert Punt Welzijn onderstaande vormen van waardering:

- de "Dag van de mantelzorg", waarbij vrijwilligers mantelzorgers verrassen met een bloemetje/plantje (550 mantelzorgers in 2014);
- het "Mantelzorgconcert", sinds een viertal jaren organiseert Harmonie St. Joseph Weert-Zuid samen met Punt Welzijn dit concert waar mantelzorgers worden verrast met muziek van de Harmonie en verschillende bekende Weerter artiesten. (circa 400 mantelzorgers maakten hier in 2015 gebruik van);
- het lotgenotencontact, een nieuw initiatief van Punt Welzijn met als doel dat mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten, informatie kunnen krijgen en ervaringen kunnen uitwisselen, maar ook even kunnen ontspannen. Eén bijeenkomst wordt speciaal voor jonge mantelzorgers georganiseerd.

1.5 Aan welke waardering hebben mantelzorgers zelf behoefte?

Om draagvlak te creëren voor de invulling van de mantelzorgwaardering vanaf 2015 hebben wij op 3 juli 2015 een rondetafelconferentie gehouden rondom het thema "waarderen van mantelzorgers". De bijeenkomst was bestemd voor professionals die met mantelzorgers werken, mantelzorgers en ervaringsdeskundigen. Het doel van deze bijeenkomst was om informatie op te halen over de manier waarop de gemeente Weert mantelzorgers het beste kan ondersteunen en waarderen.

Uit de discussie kwam duidelijk naar voren dat waarderen in de vorm van een geldbedrag door de dertig deelnemers **niet** wordt gezien als de ultieme vorm van ondersteunen en waarderen van mantelzorgers. Belangrijker is het om (meer) te investeren in de groep mantelzorgers die zich in toenemende mate sterk belast voelt. Het is van belang deze mantelzorgers ondersteuning te bieden waardoor zij ook op de lange termijn de zorg kunnen blijven volhouden en niet uitvallen. Concreet zijn benoemd:

- vooral praktisch ondersteunen en waarderen;

- goede informatie is cruciaal;
- de informatie moet eenvoudig en toegankelijk zijn en liefst op één plek;
- tijdelijke opvang en vervanging van de mantelzorg in acute situaties;
- aandacht voor de mantelzorg, maar ook voor de zorgvrager;
- in gesprek blijven met de mantelzorg, mantelzorgwaardering is voor de gemeente een nieuw fenomeen, daarom blijven doorgroeien.

Aansluitend op de rondetafelconferentie is een behoefteonderzoek naar de waardering en ondersteuning van mantelzorgers uitgezet onder 650 mantelzorgers. Dit onderzoek bestond uit een zestal gerichte vragen en een aantal open vragen. De respons op dit behoefte-onderzoek was zeer beperkt. Slechts 8% van de benaderde mantelzorgers heeft het onderzoek ingevuld. De antwoorden geven aan dat er wel behoefte is aan ondersteuning en waardering maar door de geringe respons kunnen hieraan nu geen betrouwbare conclusies worden verbonden. Er zijn overigens wel overeenkomsten tussen de uitkomsten van het behoefteonderzoek en de rondetafelconferentie. De meest in het oog springende zijn (nood-)opvang ter ontlasting van de mantelzorg en we kunnen concluderen dat De Vraagwijzer nog onvoldoende in beeld is bij mantelzorgers als hét loket voor informatie en advies.

2. Mantelzorgondersteuning

Ondersteuning en waardering van mantelzorgers maakt sinds een aantal jaren deel uit van uit van de reguliere werkzaamheden van Punt Welzijn en de Vraagwijzer. Door de komst van de Vraagwijzer naar het stadhuis is de samenwerking tussen het Wmo-team en de medewerkers van de Vraagwijzer verder geïntensiveerd. Hierdoor kunnen signalen uit het keukentafelgesprek ten aanzien van ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers nog sneller worden opgepakt.

2.1 Mantelzorgondersteuning: wat doen we al in Weert?

De ondersteuningsbehoefte die mantelzorgers hebben, wordt uitgedrukt in een aantal basisfuncties die door Punt Welzijn worden uitgevoerd. Dit zijn:

Het verstrekken van informatie:

- bij het loket van de Vraagwijzer dat tien dagdelen per week is geopend kunnen mantelzorgers terecht met vragen (130 over 2014) over begeleiding, respijtzorg, educatie, praktische hulp en financiële ondersteuning;
- mantelzorgers worden geïnformeerd over mogelijke financiële tegemoetkomingen;
- er wordt twee keer per jaar een nieuwsbrief over mantelzorg verspreid;
- er worden drie collectieve voorlichtingsbijeenkomsten voor mantelzorgers georganiseerd;
- mantelzorgers worden geïnformeerd over verlofregelingen in combinatie met werk.

Het geven van advies en begeleiding:

- de mantelzorgadviseur en/of ouderenadviseur ondersteunt mantelzorgers door middel van kortdurende of langdurige begeleiding zodat deze weer in hun kracht worden gezet;
- bij (dreigende) overbelasting wordt gezien of ter ontlasting van de mantelzorg een vrijwilliger kan worden ingezet. Er zijn 80 vrijwilligers actief als maatje waarvan 40 personen zijn ingezet in een mantelzorgsituatie.

Het geven van emotionele steun:

- in de praktijk zien we dat bij het eerste contact mantelzorgers in eerste instantie behoefte hebben aan een luisterend oor.

Het verzorgen van educatie:

- er worden themagerichte bijeenkomsten voor mantelzorgers georganiseerd, bijvoorbeeld over dementie en er wordt circa 4 x per jaar aan mantelzorgers een presentatie gegeven over mantelzorg, mantelzorgondersteuning en maatjes;
- er worden 2-maandelijks bijeenkomsten voor vrijwilligers georganiseerd waaraan 15-25 vrijwilligers deelnemen met als thema mantelzorgadvisering, Wmo, omgaan met dementie.

Het geven van praktische hulp:

- mantelzorgers worden ondersteund door middel van concrete dienstverlening bijvoorbeeld bij het aanvragen van zorg, hulpmiddelen en overige diensten zoals de boodschappenplusbus en personenalarmering;
- hulp bieden bij het aanvragen van het mantelzorgcompliment.

Het organiseren van respijtzorg:

- bij behoefte aan respijtzorg door de mantelzorger wordt gezocht naar een passende vrijwilliger ter ontlasting of wordt doorverwezen naar een andere passende dienst (bijv. dagopvang);
- 40 vrijwillige respijtzorgers worden hiervoor begeleid, de gemiddelde tijdsinvestering van de respijtzorger is 2 uur per week gedurende 1 jaar.

3. Conclusies en voorstel

Het belang van de inzet van mantelzorgers neemt gezien het maatschappelijk doel van zelfredzaamheid toe. Ook de wetgever is dit niet ontgaan. In de Wmo verordening is vastgelegd dat de gemeente overgaat tot mantelzorgwaardering. De manier waarop de waardering wordt vormgegeven staat het gemeentebestuur vrij.

Er is geen verplichting om de jaarlijkse waardering uit te drukken in een individueel geldbedrag. Het geld dat bedoeld is voor waardering kan ook besteed worden aan de verbetering van de ondersteuning van mantelzorgers, maar kan ook breder worden ingezet in het sociale domein. De bevindingen uit de rondetafelconferentie en het behoefteonderzoek onder (vertegenwoordigers van) mantelzorgers bevestigen het beeld dat het verstrekken van een geldbedrag onvoldoende soelaas biedt.

De conclusie is dan ook gerechtvaardigd dat het inzetten van beschikbare (mantelzorg-) middelen, anders dan het verstrekken van een individueel geldbedrag, meer bijdraagt aan de ondersteuning, en dus van de waardering van mantelzorgers.

Om concreet invulling te geven aan de behoeften die (vertegenwoordigers van) mantelzorgers hebben geuit, stellen wij uw raad een pragmatische en dynamische aanpak voor. Er bestaat vooral behoefte aan praktisch ondersteunen en waarderen, waarbij met name goede informatie cruciaal wordt gevonden. Ook is er behoefte aan vervangende opvang aan huis als de mantelzorger plotseling uitvalt en wordt voortzetting van de bestaande ondersteuning en waardering op prijs gesteld. Wij stellen voor in ieder geval deze verbeterpunten op te laten pakken door Punt Welzijn.

Daar willen wij het echter niet bij laten. Hoe waardevol ook, een rondetafelconferentie is en blijft een momentopname. Wij willen structureel in overleg blijven en waar nodig inspelen op vragen en behoeften die leven in de Weerter gemeenschap. Daarvoor willen wij een werkgroep mantelzorgondersteuning en -waardering instellen. Deze werkgroep dient te bestaan uit een brede vertegenwoordiging van mantelzorgers, belangenbehartigers en professionals. Met deze werkgroep gaan wij op zoek naar nieuwe vormen van mantelzorgondersteuning en -waardering.

Het Platform Wmo onderschrijft deze conclusies en voorstel.

FINANCIËLE GEVOLGEN

Voor een financiële vertaling van de voornoemde verbeterpunten en adviezen c.q. initiatieven vanuit de werkgroep kan een beroep worden gedaan op de door het rijk beschikbaar gestelde middelen in de integratie-uitkering sociaal domein (onderdeel Wmo). In 2015 is € 205.600,- beschikbaar; in 2016 € 219.376,-. Deze middelen zijn niet geormerkt. Eventuele resterende gelden voor mantelzorgwaardering kunnen worden ingezet voor bijvoorbeeld maatwerk- of algemene voorzieningen binnen de Wmo of gereserveerd worden voor onvoorziene uitgaven in het sociale domein.

COMMUNICATIE

Het raadsbesluit zal door middel van een persbericht op de website gepubliceerd worden. Ook zal een artikel op de gemeentepagina worden geplaatst en de Vraagwijzer en Punt Welzijn worden geïnformeerd.

EVALUATIE

De nog in te stellen werkgroep mantelzorgondersteuning en -waardering wordt verzocht om in het voorjaar van 2017 de ondersteuning en waardering van mantelzorgers te evalueren. Indien deze evaluatie aanleiding geeft om het huidige mantelzorgbeleid te herzien dan volgt hierover een separaat voorstel.

ADVIES RAADSCOMMISSIE

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,
de secretaris, de burgemeester,

M.H.F. Knaapen

A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: RAD-001169

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 22 september 2015;

b e s l u i t :

Besluiten om:

- geen individueel geldbedrag te verstrekken maar de bestaande vormen van ondersteuning en waardering voort te zetten;
- informatie en advies op één plek te verbeteren en beter bekend te maken in samenwerking met Punt Welzijn;
- Punt Welzijn te faciliteren om structureel (zorg)vrijwilligers in te zetten om de mantelzorgers te onlasten;
- Punt Welzijn de mogelijkheden te laten onderzoeken om te komen tot een pool van (zorg)vrijwilligers die in crisissituaties de mantelzorgers aan huis kunnen vervangen;
- een werkgroep mantelzorgondersteuning en -waardering in te stellen met als doel: informatie op te halen bij de doelgroep, draagvlak te creëren, de huidige vormen van ondersteuning en waardering te evalueren en innovatieve ideeën en initiatieven uit de samenleving, ten gunste van de mantelzorgers, te stimuleren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 28 oktober 2015.

De griffier,

De voorzitter,

M.H.R.M. Wolfs-Corten

A.A.M.M. Heijmans

BIJLAGE (bij raadsvoorstel RAD-001169)**Mantelzorg in weert: achtergrondinformatie**

Mantelzorgondersteuning en mantelzorgwaardering zijn niet nieuw voor de gemeente Weert. Al in 2006 heeft de gemeente Weert, vooruitlopend op de invoering van de Wmo een nota opgesteld waarin acties ten aanzien van mantelzorg en vrijwillige inzet in de zorg zijn opgenomen. Om de mantelzorgondersteuning lokaal te versterken heeft de gemeenteraad dan ook besloten om de uitvoering hiervan met ingang van 1 januari 2012 onder te brengen bij Punt Welzijn.

De argumenten hiervoor waren:

- ↓ versterking van de één-loket functie (de Vraagwijzer)
- ↓ ondersteuning in samenhang met andere diensten van de Vraagwijzer (synergievoordelen)
- ↓ laagdrempelige lokale ondersteuning voor mantelzorgers
- ↓ betere bereikbaarheid van allochtone mantelzorgers door inzet van de allochtone ouderenadviseur
- ↓ lagere kosten

De ondersteuning van mantelzorgers door Punt Welzijn maakt deel uit van de integrale dienstverlening van de Vraagwijzer. Door spreiding van deskundigheid binnen het Vraagwijzerteam kunnen mantelzorgers voor informatie en ondersteuning ook terecht bij de ouderenadviseurs en medewerkers van het loket. Waar meer tijd of expertise gevraagd wordt, vindt doorverwijzing plaats naar de mantelzorgadviseur. Met de komst van de Vraagwijzer naar het stadhuis is dat niet veranderd.

Wat is Mantelzorg ?

Er is een aantal kenmerken om mantelzorg te duiden en te onderscheiden van andere vormen van zorg en ondersteuning:

- ↓ mantelzorg is extra zorg die voortvloeit uit een sociale/familiaire relatie en die verleend wordt aan naasten met beperkingen en gezondheidsproblemen;
- ↓ er is sprake van extra zorg wanneer dat wordt gegeven voor tenminste acht uur per week en/of voor een periode van minimaal drie maanden
- ↓ tussen mantelzorger en zorgvrager bestaat een persoonlijke band: partner, ouder, kind, kleinkind, familie, vriend(in);
- ↓ mantelzorg wordt niet vanuit een beroep verleend en is onbetaald
- ↓ mantelzorg kan allerlei vormen van zorg/hulp/ondersteuning omvatten zoals huishoudelijke hulp, praktische steun (regelwerk), begeleiding, emotionele steun, toezicht;
- ↓ mantelzorgers zijn géén vrijwilligers

Aantal mantelzorgers

We weten niet precies hoeveel mantelzorgers Weert heeft. Dat heeft te maken met het feit dat mantelzorgers zich niet herkennen in het begrip mantelzorger, maar ook omdat er geen registratie plaatsvindt. Zo berekent de brancheorganisatie voor Mantelzorgers "Mezzo" het aantal mantelzorgers op basis van een percentage van het aantal inwoners. Door de Sociale Verzekeringsbank zijn de afgelopen jaren aan mantelzorgers in Weert tussen 1100 en 1400 mantelzorgcomplimenten in de vorm van een geldbedrag verstrekt. Bij Punt Welzijn zijn weer andere aantallen mantelzorgers bekend, namelijk 650 mantelzorgers op basis van de mantelzorgbrief die verstuurd wordt en het recent georganiseerde mantelzorgconcert dat door circa 400 mantelzorgers werd bezocht. Kortom sluitende cijfers over het aantal mantelzorgers zijn niet bekend. Ondanks de geschetste verschillen in aantallen is het wel gerechtvaardigd om aan te nemen dat door de decentralisaties en een terugtrekkende overheid het aantal mantelzorgers zal toenemen. Door de vergrijzing zal de druk op mantelzorgers nog verder toenemen. Ouderen hebben immers vaker leeftijd gerelateerde beperkingen en chronische ziekten, en zullen daardoor vaker zorg nodig hebben. De toename van het aantal mantelzorgers en de toenemende druk op

mantelzorgers zullen op termijn ook weer leiden tot een toename van het aantal overbelaste mantelzorgers.

Indicatief aantal mantelzorgers in Weert²

Onderstaand overzicht geef bij benadering het aantal mantelzorgers in Weert weer..

10.000 mantelzorgers van 18 jaar of ouder

7800 mantelzorgers die lang en intensief zorgen (>3 maanden en > dan 8 uur per week)

3200 mantelzorgers die langdurig (blijvend) zorgen

1000 zwaar- of overbelaste mantelzorgers

Andere wetenswaardigheden over mantelzorg³?

Mensen verlenen in (een) bepaalde periode(s) van hun leven mantelzorg, op verschillende manieren en in uiteenlopende omstandigheden.

- ↓ de meeste mantelzorgers zijn familie of partner van de persoon waar zij voor zorgen.
- ↓ een ruime meerderheid van alle mantelzorgers zorgt voor (oudere)ouders
- ↓ de meeste mantelzorgers bevinden zich in de leeftijdsgroep 50- 65 jaar
- ↓ het aantal uren mantelzorg neemt vanaf de pensioenleeftijd toe
- ↓ tot 65 jaargeven mantelzorgers tussen de 8 en 11 uur per week mantelzorg
- ↓ voor 65-75 jarigen is het gemiddeld 14 uur
- ↓ voor de 85 plussers is dit zelfs 24 uur
- ↓ vrouwen geven vaker mantelzorg dan mannen

² Bron: Mezzo, branchevereniging voor mantelzorgers

³ Bron: CBS/persbericht PB13-027